

“ኣብ ወርሒ ለካቲት 2009፡ ምስ ካልኣት መሳርሕታ ተገፊፉ ኣብ ቤት-ማእሰርቲ ዓዲ-አቤቶን ማይ-ስርዋን ንሽዱሽተ ዓመት ብዘይ ፍርዲ ድሕሪ ምኣሳር ኣብ ጥሪ 2015 ተለቂቐ”

እህህ! እብል ከምዚ ዝሓመሰለ ዜና ማእሰርቲ ክሰምዕ እንከለኹ። ምናልባሽ “ተኣሲሩ/ራ/” ዝብል ዛንታ፡ ዓይነቱ እናተመርጸን ብዘቐጸልጸለ ገበናት እናተጠቀነን ናብ ዕዳጋ ስለዝወርድ እቲ ፍጻመ ከም ቅቡል ነገር ክጥቀስ ይስማዕ። ግናኹ ማእሰርቲ፡ እሞድማ ብማእሰርቲ ኣብቲ ዘርእና ንምጥፋእ ሱርና ዝበርቐቐ ዘሎ ስርዓት ህግደፍክ እንታይ ዘየቐንዘተ ሃልዩዎ?

እሞ እህህ! ምናልባሽ እህህታይ ንዝደረገሽ ሕንጣጣይ ዘይትርጉሙ ክዋሃቦን ንገሊኡ ሰብና ምንሙ ከይከውንን ይኸእል። እንተ ንዓይሞ ብነብሰይሞን ብዘይ ኣስናይሞ ሓጻ ቆርጢመ ስለዘይፈልጥ፡ ትማሊ፡ ሎምን ጽባሕን ደጋጊመ እህህ!

ናይ ሎሚ ጽሕፍተይ ሓጻር ትረኻ ጋዜጠኛ ይርጋአለም ፍስሃ ዝወለደታኳ እንተኾነት ግናኹ፡ “እዛ ጋዜጠኛስ እንታይኮን ገይራ ትኸውን ክንድኡ ተቐፊዳ?” ኢላ ዝቐበረቶ ጉዳይ ከይነብር ክፈታትሽ ኣየድለየንን። ጠንቂ ናይቲ ኩሉ ስሩይን ዕሱብን ፈተነታት ጽንተት ህዝብና ኤርትራውነት ንምድምሳስ ምጳኑ ርዱእ ስለዘኾነ። ብፍላይ ሎሚሞ ቅንእን ቁምታን ብዝመዘዙ ክሓኑ ኣጠማምታ፡ ዘርእን ዓይነትን እናተመርጸ ኣደዳ ናይ በልማማ ማእሰርቲ፡ ሞትን ስደትን ከም ቁርሲ ቡን ኣብ ገዛና ይዕደለና ከምዘ ሎ ብግህዶ ንዕዘበ ስለዘለና፡ ማእሰርቲ እንታይ ድኸመታ ተደልዮዎ።

“እንታይ ሓድሽ ኮይኑዮ፡ ተኣሲራ ጸኒሓ መንግስቲ ድማ ናጻ ሰዲዱዎ!” ኢልካ ንረኽቢኻ ግዳይ ምክሽማሹ ክሰምዕሞ ድማ ልበይ ምሓር ትደሚሞ፡ ብመንጽር ናይቲ ብዘይሰንኻ ሓጻ ምቕርጣም ዘሎ ኤርትራዊ ባህሪያት ተዓዚባውን ባዕላ ትድበስ።

ካልእ ናይ ባዕላ ንባዕላ ዘደብስ ቀሙር ምኽንያታት የብላን ልበይ። ጥራይ ኣብ እዋን ኣጠላላምን ዘመነ ቀላሊዓን ዝብኢ ኣብ ገረቡ ክዕቅብ ከምዝገዳ፡ ሰብ ድማ ናብ ሰቡ ከምዘቋምት ስለትፈልጥ ጥራይያ። እንሆዛ ግዳይ ጋዜጠኛውን ሓንሳብ ፈጣሪ ካብ መድፈና ምስፈነዋስ፡ ንፈንጠዚያን ምቕትን ዘይኮነ “ነዛ ሎሚኮ ጽባሕ ኣላታ” ካብ ዝብል ናይ ቃልሲ ኒሕ፡ ልባ ብክሕንታ ከምዘ ሕጉስቲ ምስ ናይ ሓሶት ፍሽኽታ ርዖጻ ጠቐሊላን ንወያ ትብህጋን ኩሉ ዝኸፈለትላን ሃገራ ራሕራሓን ናብ እግራ ዝመርሓ ዛዊና!

መቐን ሰሪ ዘይምልኣት ግዲኮይኑ ዓይነቱ ከይገደሰ እቲ ምህላው ኩሉ ግዜ እናሓደረ ዝሕደስ ኩናት ኮይኑዮ ዝስማዓኒ። ኣብቲ ሰግር ማዕዶ ካብ ቤት ማእሰርቲ ዝወጸት ሩሕሲ ይጥዕማዶ? ከምኡ ድማ ኣብ እንዳማትካ ክህሎ እንተተመሪጹ ን ምህላው ዝበቐዕ ድፍረትን ኣኻእሎን ክህሉ ከምዘለዎ ስለዝርዳእ ድርብራብ ኩናትምበር!

ኣብ ዘመነ ኢሳይያስ ዘጓንፍ ኣይሕሱብ ማእሰርቲ ብወንጀልነቱ ዘይኮነ ምእንቲ ሓድሽ መንነትዮ ክትግበር ዝጸንሐ። ኣብ ታ ሓርበኛ ተጋዳላይ ስቲፋኖስ ተመልሶ “መቐብር ህሉዋት” ዝሰመያ ቤት ማእሰርቲ ትጥረ ሓዳስ መንነት ግና ኢሳይያስ ክንደየናይ ከይርድኣምበር ኣይከምቲ ዝተመነያን። ከምሳዕቤኑ ንሱ ሓድሽ መንነት ክዕድለና ክብልዮ ምስሩሕ መንነቱ ዝተጋለጸ። እምበር እታ መቐብር ህሉዋትሲ ከምቲ ኣምሓሩ “ናብራ እንተተባሂሉስ መቐብርውን ይመውቕ” ዝብሉዎ፤ ን ሳውን ልዕሊቲ ካልእ ዓለም፡ ምውቕትን ርሒብ የኒቮሪሲቲን ኢያ።

“ከምኡ እንተኾይኑ ይርጋአለም ንምንታይ ዛዊና?” ትብሉ ዘለኹም ኮይኑ ይሰማዓኒ። ንመንእሰይ ካብ ዓዱ ጎቲቱ ዘውጽ ኦ ከምዘየለ ዝዓይነቱ ኣቃጫጭውን እሰምዕ ኢያ። ዝዛወነትሉ ምኽንያት መታን ክሓጽረልና፡ ነቲ ክሳብ ንዕምራ ልባ ዘቐ ምረር ኣብልዕሊ ህዝብና ዝወርድ ሰብ ዘይራኣዮ ግፍዒ ከተዘንትውሉን ኣብ ዳግማይ ባሩድ ቃልሲ ክትጥበስን ኢልና እንተንኣስብ ተወሳኺ ኣይመድለየን። ካብቶም ከምቲ ከምኡ ውጻእ መዓት ከምንሰምዎውን ኣብ ውሽጢቲ ቤት ማእሰርቲ ኮ ካልእ ዝባኣስ ማእሰርቲ ነይሩዮ። ኣብኡ እሱር ኣብታ ናይበይኑ ክንዲ መቐብር ትግመት ዕቕንቲ ቡታዮ ዝነብር። ብዓቕን ይጥምት፡ ብዓቕን ይሓትት፡ ብዕምቆት ይሰምዕ፡ ኣምራሩ ይነብዕ፡ ብዓቕን ይንሳዕ፡ እምብዛ ይጸንዕ። ሓንሳብ ኮፍ ምስበለ፡ ኣይጉንቦን “ደቕስ” ከይተባህለ። “ደቕስ” ምስበልዎ ድማ መታን ዝኸውን ከይርኢ ኮበርታኡ ክሸፈን ይእዝዝዎ። ተንስእ ምስተባህለ፡ ትማሊ መዳቕስቱ ዝነበረ፡ ንጽባሒቱ ኣይፈልጥን ናብይ ከምዘበለ። ብስርቕት እንተጠመቶም ሕድስ ንዝበሉ፡ ንዘይጓጃምም እንታይ ክረብሓሉ . . . ትም ጥራይ!

ባቃ፡ መልሐሰ-ህዋሳት እሱር፣ ሐሳባትን ትርጉም ልብን እሱር! ጥራይ ዘይተጸርበ ዕንጨይቲ መሰልካ ምንባር ስለዝኾነ ዕድል እሱር፡ ይሸፈን ይቀላዕ፡ ይኮርመ ይጠላዕ ንዕው ኩላ መዓልቲ ሓንቲ ዓይነት ጥራይ ኢያ። ሓንቲ ዓይነት ትርኢት፣ ሓንቲ ዓይነት ቃላት። ብሓንቲ ዓይነት ዝወዓለት መዓልቲ፡ ብሓንቲ ዓይነት ድማ ትሓድር ለይቲ! ኮታ ኩሉ ነገር ትማሊ፣ ሎሚ፣ ጽባሕን ንኩሉ ግዜን ሓንቲ ዓይነት! ኣብ ከምኡ ኩነት ጸሓይ ብምብራቕ እንተትዓርብ'ውን ንእሱር ኣይንታዩን። ናብራ ሓንቲ ዓይነት ኣማሲያኣ ናብ ዕንወት ከተምርሕ'ዮቲ ዓላማ። እቲ ዝገርም ኣብ ናብራ ሓንቲ ዓይነት ዝነበር ኣሳሪ፣ ዝነበር መርማሪ፣ ዝነበር ጠበንጃኡ ዓማሪ ምህላዉ ኢዩ። ስለኡ ኣባላት ሓንቲ ዓይነት ካብታ ዓይነቶም ወጻኢ ክሓሰቡ ስለዘይክእሉ፡ ናይ ፌርታት ሓጻልጻል፣ ኣውያት ናይ ብኮሪመምጅ ዝቐለጥ ኣካል፣ ቶግታ ናይ ሂወት ከጥፍእ ዝትኮስ ጠያዩቲ ንዐምም ንቡር ጥራይ ኢዩ። ንሳቶም ከምገለ ካብቲ ስራሕ ሓራ እንተወጸኦም ጸሓይ ስለተይትቃደምም ክሕቡኡ ጥራይ ይመርጹ። ዋላ ተፈንዮም'ዩ ዝብለኩም፡ ዓይኖም ዝራሓዮቶ ኣፎም ክይትገልጹ ምስተሰፍሩት'ዮም ዝወጹ! ክሳብ ሞት!

ኣብ ከምኡ ዓለም ሽዱሽተ ዓመታት ኣቐጺራ ጋዜጠኛ ይርጋኣለም። ወዮም መሳርሕታ-ነበር ሕዩራት ፖለቲከኛታት'ውን ዓሰርተው ሸውዓተ ዓመቶም ጸንቂቆም። ሓርበኛ ቢተው'ሞ ነቲ ሂወት ማሕቡስ ዕስራን ሸውዓቲኡን ዓመታት ነቢርሉ። .

“ኢሳይያስ ካብ ከምኡ ዓይነት ናይ ጽንተት እኪት ተግባሩ እንታይ ኣፍሪዩ?” ትብሉ ትህልዉ። ኣ'ውን'ኮ ዘይኣስር መንግስቲ ስለዘብህገኒ ኣይኮንኩን ከሳሲ ኮይነ ዝቐርብ ዘለኹ። ኮበርታ ዝሸፈኑዎን ኣሲንቲ ዝዓወራ ዝመስሎም ኢሳይያስን ደቂ መዘመርቱን ኢዩም ንርእሶም ዕዉራት። ከመይሲ ኣብርእሲ'ቲ ጸልማት ምሽፋን ከውሰኹ እንከሎ እቶም ዘይሸፉናት ኢዮም ዝዕውሩ። እንተ'ቲ ኣብ ድቕድቕ ጸልማት ክሓድር ዝተፈረደ ሸፋን እሱር ብትንግርቲ ተፈጥሮ ናብ ድመቕ ብርሃን ይደርግሎም። ሸው መን ንመን ኣብ ዕጹው ቤት ይዳጉኖ? መን ይደርግሎም? ስለኡ ዓለም ብዓለማ ኣብ ኢድ ሸፋን ምውዳቕ ግድን ይኸውንሎም። “እዞም ሰባት መንገድ?” ዝብል መጻሕፍቲ ብምግንጻል ከም ዒልብ ይገናኑሎም።

ኣቤት ሸው ዝቐላዕ መንነት! ኣቤት ሸው ዝኸፈት ምስጢራት! ንበል ካብቲ ሸው ዝግንጸል ጉድ፡ ኢሳይያስ መን ምዃኑ ጥራይ ዘይኮነ፡ እቲ ቀንዲ ዘዛርብ ናይ መን ከዳሚ ምዃኑ ምስፈለጥካ፡ ኣብምንትምንታይ ወዲ ወርቂ ማህጸን ከምተባህለ ብምግንዛብ ብኩሉ ናይ ወዲሱብ ዕሽነት ምሒር ትዕጅብ'ሞ ወያ ዓለማዊት ሰብነትካ ተጽላኣካ። ትዝከር ድማ ከምቲ ከማኻ ዝበጽሖም እንታይ ከምዝበሉዎ ንሱብ። ትዝከር ከምእኒ ድምጻዊ ተወልዶ ረዳ ቦቲ ረዚን ቃናኡ ኣዕሚቕ “ሰብ ምዃኑ ኣብ ዓለም ክነበር፡ ምኽኣሉ ምስኣኑ” . . . እናለ ከስቆርቁር። ትዝከር ድምጻዊ ዮኑስ ኢብራሂም፡ “ደፋር ትዕቢተኛ ከም ክልቢ ዝነበሕ” . . . እናለ ነዲሩ ከነድረካ! ሸው እቲ ብውዲት ማእሰርቲ ክብርዕን ዝተፈተነ መንነት መሊሱ ከምዝደምቐ፡ መሊሱ ከምዝሰውድ ደጋጊሙ ይደምቀልካ። እም ከምቲ ተኸለሚካኤል ገብሩ ዝበሎ ንኹሉ ከምዘርከብካሉ ምስፈለጥካ ዘይከም ሕልሚ ኢሳይያስ፡ ኣካልካ'ኳ እንተትኣስረ፡ መንፈስካም ኪኖ ርእሲ ምድናን መመሊሱ እናተርጎፍ ናይ ምህላውን ምግባርን ስምዒታትካ እናሓደረ ክነዓብ!!

“ሰብሲ ሞት'ኳ ክንእሶ” ዲያ ዝበለት ወያ ለባም ወኻሪያ ዕዮት ኢሉ ክልቢ ሓቕፋላ ምስመጸ! ንሳ ንተመን ካብርእሱ ዘውረደት ብልሂ ምዃና ዘንጊዑ ጥራይ ዘይኮነስ፡ ነቲ ከተርከቦ ዘይከኣለት ተምሪ “ዘይ ብቐደምኪ መጻጽ” ዘበላ ምስጢር 'ውን ክሳብ ሎሚ ኣይፈለጦን ሰብ ዓሻ! ከምኡ እንተዘይኸውን ብውዲት ኢሳይያስን ክልቢ ሓለዋኡ ህግደፍን ክታለል ኣይምነበረን!

ሃውቲትናዶ? መቐም እታ ክትህሉ ዝደፈረት ሄዋነይቲ ጽባሕ እንታይ ከምዘጓንፋ ዝገመተ'ዮምበር ከጓንፋ ዘረጋገጸቶ ክንደየናይ ከይነብራ። ስለኡ ብድሕሪት ንዝገደፈቶ ምስልታት ሰኒዳ፡ ክሳብ ንኩሉ ብቐድሚኣ ዝጓንፋ ክፍእ ንክትከውን ክትቆርጽ ከምዝነበራ ብነብሉ ይመስለኒ። ኡጋንዳ ምስ ተደርገመት ተዛማዲ ኡፎይታ ስለዝተሰምዓ ድማ ናብታ ሓንሳብን ንሓፍሩን ኩቦ ደርቢያት'ኣ ክትነፍጽ ዝተገደደት ዝእ ሃገራ ምምዕዳው ከመይ ክትገድፎ?

ሓቃ'ያ ይርጋኣለም ከተርሕቑ። መቐም ኣብቲ ቤት ማእሰርቲ መስሪሖም ናቶም ክገብሩዎ ፈቲኖም ከምዝኾኑ ካብ ተመኩሮ ቡዙሓት ተበጊሶ ክብሎ እደፍር። ኣመላ ኢዩ ሰልፊ ህግደፍ እናምሓለት ሰብ ምትላል! እቲ ክበልዕ ዝበለ ገደል ኣፉ “ንዑናይ ናብ ኢቲዮጲያ ክንድመር” ከምዝመጽእ ከይተረድኣ ዝረዓመ/ት/ ቡዙሕ ኣሎ። ኣብ ገደል ምስተገምገመ ድማ ማሕላ ቀታሊ፡ ጥንሲ በላሊ ብምዃኑ ምርጫ የብሉን። ብሕመም ከብዱን ቁሉፍ መልሓትን እንዳባጃኒኡ ዝፋኖ መሊኡ! እንተ ይርጋኣለም ኣይትውዕሎን ግዲ! ገሃንባዊ ቅድመ-ግምባር ካብ ሰገረት ድማ ኣራፊዳ ከምትመውት ከይተተሰፈወ ት ስለዘይተረፈት ሓቃ'ያ ክትበርር። ተስፋ ድማ ጸዓት ህላወ ኢዮም እንሆ ድማ ወያ ውጻእ መዓት ጓል-ሰብ፡ ሰብ ረኺባ! ሰብ ብዙሕ'ኳ እንተኾነ ዓይነቱ እቲ ንይርጋኣለም ዕድል ትምህርቲ ንክትረከብ ብማሕበርን ውልቁን ተዋሒሱ ክተሓባበራ ዝቐረጸ ተባዕ ዜጋና፡ ዋና ዳይረከተር ፐን ኤርትራ ኣብራሃም ተስፋ-ልኡል ምዃኑ ተጠቐሱ ኣሎ።

ዓዲ ሰብ ምስኣተወት “ከይደልኪ!” ዝዓይነቱ ናይ ስንብታ ዝመስል ዝፈነወቶ ቪዲዮ ምስረኣኹ ዝርንዝሕ ነቢዑ። ግና ድማ ኣብ ዝዓምቐ ናይ ቃልሲ ጥልቀት ትኣቱ ከምዘላን ከምትወጽን ብምእማን ብኣ-ንባኣን፡ ባዕላይ-ንባዕላይን ተጻናናዕኩ። ስቕ ኢለ እንተሓሰብኩሉ ግና “ንፈልስ፣ ንጸንት ዲና ዘለና?” እናልኩ ካብ ናታ ናተይ ከፊእኒ እብለኹም። ብዝኾነ “ኪዲዮ ኩኪዲዮ ዓዲ ጓና ኪዲዮ።” ኢለ ንዘፋነወታ ሃገር ንሕናዞም ቅዱማት ንምድዕዓስ ዝኣክል ኣእዳውና ዘርጊሕና'ኳ እንተተቐበልናይ እቲ ነገር ከይተበገሰት ፈሊጣቶን ደሪሳት'ሉንያያ። “ወረ ኣብ ኣፋ ይትረፋ ዘይሓታኸ” ኢለድማ ሓሰብኩልኩም።

“ስምዒ ይርጋክለም፡ ‘ሰብኡት አይነበውን’ኦም’ ሰሚዕኪ ዲኺ ብናይ መፋነዊ ግጥሚ ከንድኡ ትነዋንውና? ኣብ ጥቓ ት ኪ ዘሎ ኣዲንቴድኣ ኣበይ ርኢኺ ዘይነበዕ ብድፍረት ትፈታትኒ? እንታይኢኺኸ ትኸሰቢ ንሕና’ዞም ‘በራሓት’ ቴኖ ታ ኒካ እንተነባዕናስ እንታይ’ዩ ዋራትኪ? እንተ’ቲ ካብ ሃገርካ ምኻድ ኣብ ውሽጡ ናብ ሃገርካ ምምላስ ጠኒሱ ስለዘሎ፡ ኣብ ሕርሲ ሃገርና ገዓት ጠስሚ ከምተኣንግድና እትሰፎ ወይለቦኺ!” ባላ’ካ መጻኒ።!

በዚ ኣጋጣሚ ድማ ብወገነይ ንኣብራሃም ብውልቅን ከም ትካል ድማ ንፔን ኤርትራ፡ ከምኡውን ነቶም ሰብ ክትከውን ኢደይ-ኢድካ ዝበሉ ዜጋታትና ከመስግን እፈቱ። ብዓቢኡ’ውን ንዓዓ፡ ነታ ውጻእ መዓት ክብሎ ዝደሊ ኣለኒ፡-

“ክብርቲ ዜጋና ሓርበኛ ይርጋክለም፡ ከምቲ ዝበልኩኺ ክደግሞስ ሞት ጠፊሕኪ ካብ ተረፍኪ ትንግርቱ ትበጽሒኦ ነገር ከምዘሎ ብምግማት ‘እንኳዕ ከም ካብ ቡሱል ጥረ ብዝዓይነቱ መዋጽኦ ፈጠረልኪ ፈጣሪ!’ ክብለኪ ደስ ኣብለኒ። ብዛዕባ ነገር ናብራ ስደት ዝመጸ’ውን ከምቲ ዝበልኩኦ መስገደሉን ፈተናኡን ናይ ዋዛ ተሰጋሪ ኣይኮነን። ዝሓለፈሉ ሂወት ሰብ ከ ምዘሕልፍ ንዝህመል ዘበለ ድማ ግሩም መጣፍኣ’ዩ። እንተ ንዓኺ ከምቲ ዝጠቐስኪኦ ናይታ ኩቦ ክትድርብይላ ዝተደረ ኸኪ ሃገር ብዘለኪ ፍቕርን ሒሕታ ቦቕቧቕ ከብዲ ወላዲትን ከምዘደቕሰኪ ብዘይጥርጥር እርዳኣኒ’ዩ። ንሕና ደቂ ኤርት ራ ሕሉፍና ከይረሳዕና ዝገደደ ንሰጥም ስለዘለና ከመይቢልናኸ ክንቀሰንን ክንርስጎን? እቲ ኣውራ ዘደቕሰ ድማ ‘ዘመናዊ’ ገዛኢና እቲ ትማሊ ናህና ዝመስለና ዝነበረ ከዳዕን ዕሱብን ኢዩ። ገደድ’ውን ናይ’ቶም ኣሰሩ ዝስዕቡ ኣሕዋትና!

ተስፋ ድማ ኣለኒ። ነቲ ኩሉ ጸገም ሰጊርኪ ኣብዛ ሎሚ ካብ በጻሕኪሲ፡ ነቲ ኩሉ ናይ ጽባሕ ገጥምታት ብምስጋር ድማ ምስ ኣሕዋትኪ ናብ መቓብር መዳሕንትኺ ብምንጻድን ተደቢርኪ መሬት ዓደቦኺ ብምስዓምን ድርኩኹት ቤትኪ ከም ትድርገሚ። ተስፋ’ውን ኣለኒ፡ ኣብቲ እዋን ህንጻት ሰብን ሃገርን ኣሃውን ስለ’ቲ ምንዮት ሙሉእ ምሕረት ኣብ ዝሓጸረ እ ዋን “እንኳዕ ማሪያም መሓራኺ” ኢላ ዝሕንጥጣ መልእኸቲ ክልእከልኪ።

ክሳብ ሽዑድማ ዝረገጽኪኦ ለምለም፡ ዝተዛረብኪኦ ቀለም ይኹነልኪ ጓለይ ይርጋክለም!

ዘልኣለማዊ ዝኸሪ ንስወኣትና!!

ካብ ሓደ ተኸታታሊ፡